

Sverigefinländarnas delegation
Sverigefinska skolan i Upplands Väsby
Hovslagaregatan 25
194 31 UPPLANDS VÄSBY
e-post esko.melakari@zeta.telenordia.se

11.03.2005

110 år gammalt bibliotek i graven???

Vems bibliotek? Vems nationella minoritet?

Finlandsinstitutets bibliotek grundades 1894 av Stockholms Finska Förening. 1976 överläts biblioteket till Finlandshuset i Stockholm och det drivs sedan 1997 av Stiftelsen Finlands kulturinstitut i Sverige som en del av Finlandsinstitutets verksamhet. Finlandsinstitutets och därmed bibliotekets huvudfinansiär är Finlands undervisningsministerium.

Biblioteket förfogar över 181 m2 (+ lagerutrymmen) i institutets fastighet på Snickarbacken 2-4 i Stockholm. Personalen består av en heltidsanställd bibliotekarie och en heltidsanställd biblioteksassistent.

Mediabeståndet omfattar idag ca 11.000 böcker och därtill cd-skivor, videofilmer och talböcker. Biblioteket har sannolikt landets största enskilda utbud av finskspråkiga dagstidningar och tidskrifter (över 100). Merparten av mediabeståndet är finskspråkigt men också ny finlandssvensk litteratur är representerad. Det finns även barnböcker på finska. Tyngdpunkten i nyanskaffningarna ligger på aktuell finsk skönlitteratur och populärvetenskaplig litteratur, svensk skönlitteratur i finsk översättning samt böcker av sverigefinska författare.

Biblioteket har de senaste åren mottagit en del bokdonationer, bland annat från svenska folkbibliotek som minskat sitt utbud av finskspråkig litteratur.

Besökarna är till största delen sverigefinnar. Också språkstuderande och svenskar med intresse för Finland och finsk kultur besöker biblioteket. Biblioteket har ca 8.000 besökare och över 15.000 utlån per år. Utlåningen är kontinuerligt stigande. Besökarna kommer från hela Storstockholm och kringliggande kommuner. Fjärrlåneverksamhet finns men är av resursskäl begränsad. Det stora geografiska upptagningsområdet säger mycket om begränsningarna i utbudet av aktuell finskspråkig litteratur i regionens folkbibliotek.

Kostnaderna för driften av biblioteket är ca 1,43 mkr per år vilket motsvarar 14 % av Finlandsinstitutets totalbudget (2004). Finlandsinstitutets ekonomi är sedan flera år ytterst ansträngd och institutet behöver förbättra sitt resultat med ca. 1,5 mkr/år.

I Minoritetsspråkskommitténs betänkande SOU 1997:192 (7.1.4) föreslogs stöd till "upprättande och upprätthållande av åtminstone ett bibliotek för vardera (minoritets-) språk som centrum för litteratur för på respektive språk". Sverigefinländska organisationer ställde sig positiva till förslaget och ansåg att Finlandsinstitutets bibliotek skulle vara ett självskrivet, centralt bibliotek för den sverigefinska nationella minoriteten.

I december 2004 vände sig Stiftelsen Finlands kulturinstitut i Sverige till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky i biblioteksfrågan. Ministern informerades om att stiftelsens styrelse inte anser sig ha råd att driva biblioteket efter utgången av 2005 och framställde en begäran om att svenska staten skall ta över driften hänvisande till att biblioteket i första hand betjänar en av Sveriges nationella minoriteter.

Inget svar från ministern.

Vem bär ansvaret, Leif Pagrotsky? Vem ska ge praktiskt innehåll åt lagstiftningen om nationella minoriteter i Sverige?

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Markku Peura
ordförande
08-590 80 991

Esko Melakari
delegationssekreterare
08-590 32 326

Närmare information om Delegationen finns på vår hemsida www.sverigefinne.nu

11.03.2005

RESOLUTION FRÅN SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION OM ÄLDREOMSORGSPENG

Antagen enhälligt vid Sverigefinländarnas delegations session i Stockholm söndagen den 6 mars 2005.

I riksdagen minoritetspolitiska beslut och i dess förarbeten betonades vikten av att äldreomsorg ska ges på modersmålet bl. a. för finsktalande äldre. Efter riksdagsbeslutet gavs socialstyrelsen i maj 2000 i uppdrag att kartlägga och redovisa exempel på hur kommunal äldreomsorg kan organiseras för att motsvara äldre finländares behov. Uppdraget redovisades till socialdepartementet i juni 2001 i rapporten Äldreomsorg för finsktalande i Sverige. Av rapporten framgår bl. a:

- att Sveriges äldre befolkning med anknytning till Finland kommer att öka och att ökat antal äldre kommer att efterfråga finskspråkig äldreomsorg,
- att det finns bara 95 lägenheter i seniorboenden och 181 platser i särskilt boenden där boende kan få hjälp av finsktalande personal och att det bara i två kommuner finns hemtjänstgrupper där insatserna kontinuerligt kan ges på finska,
- att äldreomsorg med finsktalande personal kan ofta ordnas utan ökade kostnader.

Det har snart gått fyra år sedan kartläggningens resultat redovisades. Utbudet av finskspråkig äldreomsorg har sedan dess utökats bara marginellt. Behovet av den ökar däremot ständigt. Kartläggningen som sådan räcker naturligtvis inte.

Inom den sverigefinska minoriteten finns det mycket positiva erfarenheter av både barnomsorgspeng och skolpeng. Dessa har bidragit till att sverigefinnar och deras organisationer idag driver egna förskolor och fristående skolor med mycket goda resultat. ”Pengen” har även underlättat sverigefinska barns förskole- och skolgång i grannkommuner där det finns finskspråkig förskola eller finskspråkiga klasser.

Deltagarna vid Sverigefinländarnas delegations session är övertygade om att införandet av äldreomsorgspeng skulle i hög grad öka sverigefinska äldres möjlighet att få finskspråkig äldreomsorg.

Med hänvisning till ovan föreslår Delegationen att regeringen tar initiativ till att införa äldreomsorgspeng i Sverige.

SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION

Markku Peura
ordförande
08-590 80 991

Esko Melakari
delegationssekreterare
08-590 32 326

Närmare information om Delegationen finns på vår hemsida www.sverigefinne.nu

11.03.2005

RESOLUTION FRÅN SVERIGEFINLÄNDARNAS DELEGATION OM FINLANDSSVENSKARNAS STATUS

Antagen enhälligt vid Sverigefinländarnas delegations möte i Stockholm söndagen den 6 mars 2005.

Det är Sverigefinländarnas delegations samlade mening att sverigefinländarnas minoritetsstatus bör gälla alla sverigefinländare oavsett modersmål. Finlandssvenskarna, d v s svenskspråkiga finländare, som i dag inte räknas som en del av den sverigefinländska minoriteten, diskrimineras av den svenska staten p g a sitt modersmål. När sverigefinnarna för fem år sedan fick minoritetsstatus som utslöt finlandssvenskarna begick den svenska staten ett misstag som bör rättas. De två finländska språkgrupperna har alltid funnits i Sverige och de utgör den största minoritetsgruppen. I dag finns det ungefär en halv miljon sverigefinländare i Sverige.

Det är absurt att en del av sverigefinländare räknas som invandrare (finlandssvenskarna) när den andra språkgruppen åtnjuter minoritetsstatus (sverigefinnar). Sverigefinländare är en grupp som innefattar både sverigefinnar och finlandssvenskar. Att man konstituerade minoritetsstatus för sverigefinnar och inte sverigefinländare är en språklig lapsus som har haft allvarliga konsekvenser för finlandssvenskarna. Som exempel kan nämnas att Sverigefinska riksförbundet och Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige får sitt statsbidrag från två olika instanser vilket innebär att grunderna för beviljande av bidrag skiljer sig åt för de två riksförbunden endast p g a språket. Fr o m år 2005 får Finlandssvenskarnas riksförbund därför inget verksamhetsbidrag från den svenska staten. De svenska skolbarnen som undervisas om de nationella minoriteterna får endast läsa om de finsktalande sverigefinländarna även om det också finns ca 100 000 svenskspråkiga sverigefinländare i Sverige.

På samma sätt som sverigefinnarna uppfyller finlandssvenskarna kriterierna för minoritetsstatus som Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter ställer;

- o Finlandssvenskarna har en uttalad samhörighet,
- o vi är till antalet inte i en dominerande ställning till resten av befolkningen,
- o vi har en traditionell och kulturell särart,
- o historiska band med Sverige och
- o en självidentifikation där både individerna och finlandssvenskarna som grupp vill behålla sin finlandssvenska identitet.

Finlandssvenskarna bör erkännas som en del av den sverigefinländska minoriteten och åtgärder för att möjliggöra detta bör vidtagas utan fördröjning.

I Stockholm den 9 mars 2005

Markku Peura
ordförande
08-590 80 991

Esko Melakari
delegationssekreterare
08-590 32 326